

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobkyně: **E. B.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 11. 2009, č. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2010, č. j. 43 Cad 264/2009 - 31, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2010, č. j. 43 Cad 264/2009 - 31, **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze zrušil v záhlaví uvedeným rozsudkem rozhodnutí žalované ze dne 2. 11. 2009, č. X, a věc jí vrátil k dalšímu řízení, neboť shledal, že rozhodnutí žalované je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Napadeným rozhodnutím žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) zamítla žádost žalobkyně o sirotčí důchod pro nezletilého D. B., nar. X pro nesplnění podmínek ustanovení § 52 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. V odůvodnění rozhodnutí citovala ustanovení § 52 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění a uzavřela, že nezletilý nebyl převážně odkázán výživou na zemřelého J. B., a proto mu nárok na sirotčí důchod nevznikl.

V kasační stížnosti stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádala o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. Uvedla, že v případě, pokud by Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil, dostala by se věc do stadia nového posouzení žaloby. Krajský soud by mohl, jsa vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, rozhodnout opačně než v prvním žalobním řízení, v důsledku čehož by došlo k „obživení“ původního rozhodnutí stěžovatelky. Důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu by však nebylo zrušení v mezidobí vydaného nového rozhodnutí stěžovatelky. Nastala by tak situace, kdy by vedle sebe existovala dvě opačná rozhodnutí o téže věci. Výsledek je zcela nežádoucí, neboť takovou situaci není možné podle stěžovatelky existujícími procesními instituty prakticky řešit.

Podle ustanovení § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom přiměřeně užije ustanovení § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s.

Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce přiznává žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nenahraditelnou újmu, přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.

Jak již dříve Nejvyšší správní soud ve své četné judikatuře konstatoval, poskytují soudy ve správním soudnictví primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik nenahraditelné újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, tak budou nepochybně představitelné v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. [Podle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu tak např. nelze spatřovat nenahraditelnou újmu způsobenou žalovanému v tom, že mu bude krajským soudem uložena povinnost vyplatit žalobci dávku důchodového pojištění, přeplatek na dani apod. (srov. usnesení ze dne 20. 9. 2006, č. j. 6 Ads 99/2006 - 33, či usnesení ze dne 5. 1. 2005, č. j. 1 Afs 106/2004 - 49, publ. pod č. 982/2006 Sb. NSS)].

S ohledem na zásadu rovnosti účastníků řízení před soudem nicméně nelze žalovanému správnímu orgánu upírat právo obrátit se v případě nesouhlasu s výsledky soudního přezkumu provedeného krajským soudem na Nejvyšší správní soud s kasační stížností. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, pak zásadně platí, že zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost. V témže usnesení však rozšířený senát Nejvyššího správního soudu poukázal i na možné negativní dopady, které mohou nastat v souvislosti s přezkumem rozsudku krajského soudu, jímž bylo zrušeno správní rozhodnutí, na základě kasační stížnosti podané žalovaným. Nejvyšší správní soud uvedl, že za situace, kdy by byl takový rozsudek krajského soudu zrušen, dostala by se věc do stadia nového posuzování žaloby krajským soudem. Ten, vázán právním názorem kasačního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), může rozhodnout o zákonnosti správního rozhodnutí opačně, načež původní (zrušené) správní rozhodnutí „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo současné zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího správního rozhodnutí. Vedle sebe tu tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci. Při odhlédnutí od situace, že i nové rozhodnutí krajského soudu může být napadeno kasační stížností, stejně tak jako nové správní rozhodnutí další žalobou, následně rozsudek krajského soudu také kasační stížností, jde jistě o výsledek nežádoucí a procesními instituty příslušných správních procesních předpisů obtížně řešitelný. Nejvyšší správní soud připustil, že takový případ lze řešit přiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud na základě uvedeného názoru rozšířeného senátu dospěl k závěru, že tento nežádoucí stav, který v daném případě reálně hrozí, je v rozporu s principem právní jistoty, a lze v něm tudíž spatřovat nenahraditelnou újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. V posuzování věci tak Nejvyšší správní soud učinil především s ohledem na rozsáhlý právní názor krajského soudu obsažený v odůvodnění rozsudku, třebaže určujícím důvodem pro zrušení rozhodnutí stěžovatelky byla nepřezkoumatelnost tohoto rozhodnutí. Současně usoudil, že přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není ani v rozporu s veřejným zájmem. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. července 2010

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu